

**תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש)(מענק סיוע לעצמאים ולשכירים בעלי שליטה
בחברת מעטים), התש"ף-2020**

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

1. בתוקף סמכותה של הממשלה לפי סעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה, להתקין תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש)(מענק סיוע לעצמאים ולשכירים בעלי שליטה בחברת מעטים), התש"ף-2020, בנוסח שלהלן.
2. בהתאם להוראות סעיף 39 האמור, להניח את התקנות על שולחן ועדת החוץ והביטחון של הכנסת סמוך ככל האפשר לאחר התקנתן.
3. התקנות תיכנסנה לתוקפן עם פרסומן ברשומות.

להלן נוסח התקנות:

**תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש)(מענק סיוע לעצמאים ולשכירים בעלי שליטה
בחברת מעטים), התש"ף-2020**

בתוקף סמכותה לפי סעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה, מתקינה הממשלה
תקנות שעת חירום אלה:

1. תיקון חוק להגדלת שיעור
את חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה
ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-
ההשתתפות בכוח העבודה
ולצמצום פערים חברתיים
(מענק עבודה) –
הוראת שעה

(1) בסעיף 1(א), ברישה, בסופה בא "ולמעט
בפרק ג' 2";

(2) לפני פרק ד' בא:

**"פרק ג'2: מענק סיוע לעצמאי- פעימה שנייה,
ומענק סיוע לשכיר בעל שליטה, בתקופת
ההתמודדות עם נגיף הקורונה**

הגדרות 18יא. בפרק זה-

"בן זוג" - כמשמעותו בחוק
מיסוי מקרקעין;

"הכנסה חודשית ממוצעת
מעסק" – סכום ההכנסה
החייבת מעסק לשנת 2018,
ולגבי עצמאי בעל עסק חדש –
סכום ההכנסה החייבת
מעסק לשנת 2019, כשהוא
מתולק במספר החודשים
שבהם עסק העצמאי בעסק
או במשלח יד בשנת 2018 או
2019, לפי העניין;

"הכנסה חייבת" – הכנסה
לאחר הניכויים שהותרו
ממנה לפי כל דין ולפני
הקיצוזים והפטורים שהותרו
ממנה לפי כל דין, למעט רווח
הון;

"הכנסה חייבת מעסק" –
הכנסה חייבת לפי סעיף 12(1)
לפקודה שהיא הכנסה מיגיעה
אישית, לרבות דמי לידה
המשתלמים לפי סימן ג' בפרק
ג' לחוק הביטוח הלאומי
וגמלה לשמירת היריון
המשתלמת לפי סימן ה' בפרק
ג' לחוק האמור, ולרבות
תגמול בעד ימי שירות
במילואים המשתלם לפי פרק
י"ב לחוק הביטוח הלאומי;

"הכנסה מיגיעה אישית" –
כמשמעותה בפקודה, למעט
הכנסה המנויה בפסקאות (1)
עד (7) להגדרה "הכנסה
מיגיעה אישית" בפקודה;

"הכנסת עבודה" – הכנסת
עבודה לפי סעיף 2(2) לפקודה,
לרבות דמי לידה המשתלמים
לפי סימן ג' בפרק ג' לחוק
הביטוח הלאומי וגמלה
לשמירת היריון המשתלמת לפי
סימן ה' בפרק ג' לחוק האמור,
ולרבות תגמול בעד ימי שירות
במילואים המשתלם לפי פרק
י"ב לחוק הביטוח הלאומי;

"הכנסת עבודה חודשית
ממוצעת" – סכום הכנסת
עבודה בשנת 2018 ששילמה
חברת מעטים לשכיר בעל
שליטה בה, ולגבי שכיר בעל
שליטה בחברת מעטים חדשה
– סכום הכנסת העבודה כאמור
בשנת 2019, כשהוא מחולק
במספר החודשים שבהם עבד
השכיר בעל השליטה בחברה
בשנת 2018 או 2019, לפי
העניין;

"חברת מעטים" – חברה
תושבת ישראל שהיא חברת
מעטים כמשמעותה בסעיף 76
לפקודה, אשר עסקה בעסק או
במשלח יד במהלך התקופה
הקובעת, לפחות;

"חברת מעטים חדשה" –
חברת מעטים שמתקיים
לגביה אחד מאלה:

(1) היא החלה לעסוק
בעסק או במשלח יד בשנת
2019;

(2) היא החלה לעסוק בעסק או במשלח יד בשנת 2018 ובאותה שנה לא שילמה החברה הכנסת עבודה לשכיר בעל שליטה בה ;

"חוק הביטוח הלאומי" - חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 ;

"חוק מיסוי מקרקעין" - חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 ;

"חוק מס ערך מוסף" - חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 ;

"מחזור עסקאות" - כמשמעותו בהגדרה "מחזור עסקאות של עוסק" בחוק מס ערך מוסף ;

"המנהל" - כהגדרתו בפקודה ;
"ניכויים" - כהגדרתם בהגדרת "הכנסה מעסק או ממשלח יד" בסעיף 1 ;

"הפקודה" - פקודת מס הכנסה ;

"עצמאי" - יחיד שהוא תושב ישראל, שעסק בעסק או במשלח יד במהלך ששת החודשים שקדמו לחודש אפריל 2020, לפחות ;

"עצמאי בעל עסק חדש" - עצמאי שמתקיים בו אחד מאלה :

(1) הוא החל לעסוק בעסק או במשלח יד בשנת 2019 ;

(2) הוא החל לעסוק בעסק או במשלח יד בשנת 2018, והיו לו בשנה זו הפסדים לפי סעיף 28(א) לפקודה ;

"רווח הון"- כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה, לרבות שבת כמשמעותו לפי סעיף 6 לחוק מיסוי מקרקעין;

"שכיר בעל שליטה", בחברת מעטים - יחיד שמתקיימים לגביו שניים אלה:

(1) במהלך התקופה הקובעת, לפחות, הוא היה בעל שליטה כהגדרתו בסעיף 32(9)(א)(3) לפקודה בחברת המעטים, והחזיק במניות החברה;

(2) בכל אחד מששת החודשים שקדמו לחודש מרס 2020, לפחות, שולמה לו הכנסת עבודה על ידי חברת המעטים שהוא בעל שליטה בה;

"תושב ישראלי" - כהגדרתו בפקודה, לרבות אזרח ישראלי כהגדרתו בסעיף 3א לפקודה שהוא תושב אזור כהגדרתו בסעיף האמור;

"התקופה הקובעת" - התקופה שמיום ב' בתשרי התש"ף 1) באוקטובר 2019) עד יום הגשת התביעה למענק לפי סעיף 18יז.

מענק סיוע 18יב. עצמאי שבשנת 2019 מלאו לו 20 שנים או יותר יהיה זכאי למענק לפי הוראות פרק זה, לשם סיוע בתקופת ההתמודדות עם נגיף הקורונה (בפרק זה - מענק סיוע לעצמאי), אם מתקיימים לגביו כל אלה:

(1) הכנסתו החייבת לשנת המס 2018, ולעניין עצמאי בעל עסק חדש- הכנסתו החייבת לשנת המס 2019, אינה עולה על 1,000,000 שקלים חדשים; הייתה לעצמאי ולבן זוגו הכנסה חייבת שאינה הכנסה מיגיעה אישית, יראו לעניין פסקה זו מחצית מאותה הכנסה חייבת כהכנסה חייבת של כל אחד מבני הזוג;

(2) הכנסתו החודשית הממוצעת מעסק עולה על 714 שקלים חדשים.

(3) מחזור עסקאותיו בתקופה שמיום ה' באדר התש"ף (1 במרס 2020) עד יום ח' בתמוז התש"ף (30 ביוני 2020) נמוך ממחזור עסקאותיו באותה תקופה בשנת 2019 (בפסקה זו – מחזור הבסיס בשנת 2019), בסכום העולה על 25% ממחזור הבסיס בשנת 2019; לעניין עצמאי שהחל לעסוק בעסק או במשלח יד לאחר יום כ"ד באדר א' התשע"ט (1 במרס 2019) יראו את מחזור הבסיס בשנת 2019 כמחזור עסקאותיו מיום תחילת העיסוק כאמור עד יום ד' באדר התש"ף (29 בפברואר 2020), כשהוא מחולק במספר חודשי העיסוק כאמור ומוכפל ב-4;

(4) לא מתקיימים לגביו בשנת המס 2018, ולעניין עצמאי בעל עסק חדש- בשנת המס 2019, הסייגים הקבועים בסעיף 17א, בשינויים המחויבים;

(5) הוא הגיש עד מועד הגשת התביעה למענק לפי סעיף 18יז דוח לפי סעיף 131 לפקודה לשנת המס 2018, ולעניין עצמאי בעל עסק חדש – הוא הגיש דוח כאמור לשנת המס 2019, והכל אם היה חייב בהגשת דוח כאמור לשנות המס האמורות, לפי העניין, בהתאם להוראות הפקודה;

(6) הוא הגיש דוח תקופתי לפי סעיפים 67 או 67א, לפי העניין, לחוק מס ערך מוסף, לתקופות הדיווח המנויות בפסקה (3) או הצהרה לפי תקנה 15 לתקנות מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו-1976 לשנת 2020 (בפסקה זו- הצהרת עוסק פטור), לפי העניין, אם היה חייב בהגשתם לפי חוק מס ערך מוסף; להצהרת עוסק פטור תצורף הצהרה על קיום התנאי האמור בפסקה (3).

מענק סיוע	18 יג. שכיר בעל שליטה שבשנת 2019
לשכיר בעל שליטה	מלאו לו 20 שנים או יותר יהיה
בחברת מעטים	זכאי למענק לפי הוראות פרק זה, לשם סיוע בתקופת ההתמודדות עם נגיף הקורונה (בפרק זה- מענק סיוע לשכיר בעל שליטה), אם מתקיימים לגביו כל אלה:

(1) סכום הכנסתו החייבת לשנת המס 2018 בצירוף חלק הכנסתה החייבת של חברת המעטים שבה הוא בעל שליטה בשנה זו, השווה לחלקו היחסי, במישרין או בעקיפין, בקבלת זכויות לרווחים בחברה (בסעיף זה-הכנסה חייבת לשכיר בעל שליטה), ולעניין שכיר בעל שליטה בחברת מעטים חדשה- הכנסתו החייבת של השכיר בעל השליטה לשנת המס 2019, אינה עולה על 1,000,000 שקלים חדשים; הייתה לשכיר בעל שליטה ולבן זוגו הכנסה חייבת שאינה הכנסה מיגיעה אישית, יראו לעניין פסקה זו מחצית מאותה הכנסה חייבת כהכנסה חייבת של כל אחד מבני הזוג;

(2) הכנסת העבודה החודשית הממוצעת שלו עולה על 714 שקלים חדשים;

(3) מחזור עסקאותיה של חברת המעטים שבה הוא בעל שליטה, בתקופה שמיום ה' באדר התש"ף (1 במרס 2020) עד יום ח' בתמוז התש"ף (30 ביוני 2020), נמוך ממחזור עסקאותיה באותה תקופה בשנת 2019 (בפסקה זו- מחזור הבסיס בשנת 2019), בסכום העולה על 25% ממחזור הבסיס בשנת 2019; לעניין חברה שהחלה לעסוק בעסק או במשלח יד לאחר יום כ"ד באדר א' התשע"ט (1 במרס 2019), יראו את מחזור הבסיס בשנת 2019 כמחזור עסקאותיה מיום תחילת העיסוק כאמור עד יום ד' באדר התש"ף (29 בפברואר 2020), כשהוא מחולק במספר חודשי העיסוק כאמור ומוכפל ב-4;

(4) לא מתקיימים לגבי חברת המעטים שבה השכיר הוא בעל שליטה, בשנת המס 2018, ולעניין חברת מעטים חדשה- בשנת המס 2019, הסייגים הקבועים בסעיף 17א, בשינויים המחויבים;

(5) חברת המעטים והשכיר בעל השליטה בה, הגישו עד מועד הגשת התביעה למענק לפי סעיף 18ז, דוח לפי סעיף 131 לפקודה לשנת המס 2018, ולעניין חברת מעטים חדשה - הגישו דוח כאמור לשנת המס 2019, בהתאם להוראות הפקודה;

(6) חברת המעטים שבה השכיר הוא בעל שליטה הגישה דוח תקופתי לפי סעיפים 67 או 67א, לפי העניין, לחוק מס ערך מוסף, לתקופות הדיווח המנויות בפסקה (3);

(17) על פי הדיווח התודשי שהוגש למוסד לביטוח לאומי הוא היה בעל שליטה בחברה מסוימת כמשמעותו בסעיף 6ב לחוק הביטוח הלאומי, בתקופה שמיום ב' בתשרי התש"ף (1 באוקטובר 2019) עד יום ד אדר התש"פ (29 בפברואר 2020), לפחות, והוא לא זכאי לדמי אבטלה או למקדמה על חשבון דמי אבטלה כאמור, בעד הכנסותיו כבעל שליטה באותה חברה, לגבי התקופה שמיום ב' בתשרי התש"ף (1 באוקטובר 2019) עד יום ו' באייר התש"ף (30 באפריל 2020) רק בשל הוראות סעיף 6ב לחוק הביטוח הלאומי.

(2) המנהל רשאי לדרוש מהמוסד לביטוח לאומי מידע לצורך בדיקת התקיימות התנאי האמור בפסקת משנה (1); אדם שהגיע אליו מידע לפי סעיף זה לא יעשה שימוש במידע אלא למטרת בדיקת התקיימות התנאי האמור; המידע יימחק עם תום הצורך בו.

סכום
המענק
לעצמאי

18יד. מענק סיוע לעצמאי יהיה
בסכום השווה למכפלת 0.7
בסכום הכנסתו החודשית
הממוצעת מעסק, אך לא יותר
מ-10,500 שקלים חדשים;
ואולם לגבי עצמאי אשר
הכנסתו החודשית הממוצעת
מעסק עולה על 40,000 שקלים
חדשים, יופחת מהסכום
האמור סכום השווה למכפלת
0.173 בסכום שבו עולה
הכנסתו החודשית הממוצעת
מעסק על 40,000 שקלים
חדשים.

תוספת
לעסק קטן

18טו. (א) עצמאי שממוצע מחזור
עסקאותיו לחודש עולה על
1,500 שקלים חדשים ואינו
עולה על 25,000 שקלים
חדשים, ומתקיימים לגביו
התנאים המפורטים לחלן,
יהיה זכאי לתוספת בסכום
כאמור בסעיף קטן (ב) (בפרק
זה- תוספת לעסק קטן או
תוספת):

(1) מחזור עסקאותיו בתודשים מרס ואפריל בשנת 2020 נמוך ממחזור עסקאותיו באותם חודשים בשנת 2019 (בפסקה זו- מחזור הבסיס בשנת 2019) בסכום העולה על 25% ממחזור הבסיס בשנת 2019; לעניין עצמאי שהחל לעסוק בעסק או במשלה יד לאחר יום כ"ד באדר א' התשע"ט (1 במרס 2019) יראו את מחזור הבסיס בשנת 2019 כמחזור עסקאותיו מיום תחילת העיסוק כאמור עד יום ד' באדר התש"ף (29 בפברואר 2020), כשהוא מחולק במספר חודשי העיסוק כאמור ומוכפל ב-2;

(2) הוא הגיש דוח תקופתי לפי סעיפים 67 או 67א, לפי העניין, לחוק מס ערך מוסף, לתקופות הדיווח המנויות בפסקה (1) או הצהרה לפי תקנה 5 לתקנות מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו-1976 לשנת 2020 (בפסקה זו - הצהרת עוסק פטור), לפי העניין, אם היה חייב בהגשתם לפי חוק מס ערך מוסף; להצהרת עוסק פטור תצורף הצהרה על קיום התנאי האמור בפסקה (1).

(ב) סכום התוספת לעסק קטן לפי סעיף קטן (א) יהיה כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לגבי עצמאי שממוצע מחזור עסקאותיו לחודש עולה על 1,500 שקלים חדשים אך אינו עולה על 8,333 שקלים חדשים – 700 שקלים חדשים;

(2) לגבי עצמאי שממוצע מחזור עסקאותיו לחודש עולה על 8,333 שקלים חדשים אך אינו עולה על 16,667 שקלים חדשים – 1,875 שקלים חדשים;

(3) לגבי עצמאי שממוצע מחזור עסקאותיו לחודש עולה על 16,667 שקלים חדשים אך אינו עולה על 25,000 שקלים חדשים – 3,025 שקלים חדשים.

(ג) בסעיף זה, "ממוצע מחזור עסקאות לחודש" – מחזור עסקאות לשנת 2019 כשהוא מחולק במספר חודשי הפעילות.

(ד) על זכאות לתוספת לעסק קטן זה לא יחולו התנאים הקבועים בסעיף 18יב.

(ה) עצמאי לא יהיה זכאי לתוספת לעסק קטן אם מתקיימים לגביו בשנת המס 2019, הסייגים האמורים בסעיף 17א, בשינויים המחויבים.

סכום
המענק
לשכיר בעל
שליטה

18טו. (א) מענק סיוע לשכיר בעל שליטה יהיה בסכום השווה למכפלת 0.7 בסכום הכנסת עבודה חודשית ממוצעת לשכיר בעל שליטה (בסעיף זה- הכנסת עבודה חודשית ממוצעת); ואולם לגבי שכיר בעל שליטה אשר הכנסת העבודה החודשית הממוצעת שלו עולה על 40,000 שקלים חדשים, יופחת מהסכום האמור סכום השווה למכפלת 0.173 בסכום שבו עולה הכנסת העבודה החודשית הממוצעת שלו על 40,000 שקלים חדשים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מענק סיוע לשכיר בעל שליטה לא יעלה על הסכום הנמוך מבין אלה:

(1) 10,500 שקלים חדשים;

(2) סכום המענק שלו היה זכאי השכיר לפי סעיף 18 יד אילו היו רואים בהכנסת העבודה החודשית הממוצעת שלו, אשר נצמחה לו בשנת 2018 או 2019, לפי העניין, מחברת מעטים אחת או יותר שבה היה בעל שליטה, הכנסה חודשית ממוצעת מעסק שנצמחה אצלו באותה תקופה, בשינויים המחויבים.

תביעה
למענק או
לתוספת

18יז. (א) עצמאי או שכיר בעל שליטה יגיש למנהל בתוך 70 ימים מיום ט' באייר התש"ף (3 במאי 2020) תביעה למענק סיוע לעצמאי, תוספת לעסק קטן או מענק סיוע לשכיר בעל שליטה, לפי העניין.

(ב) תביעה לפי סעיף זה תוגש בטופס מקוון שקבע המנהל ותכלול את הפרטים הדרושים לשם בחינת עמידתו של העצמאי או השכיר בעל שליטה, לפי העניין, בתנאים לקבלת המענק ולשם תשלום המענק בהתאם להוראות פרק זה.

קביעת
זכאות
למענק או
לתוספת

18יח. (א) הגיש עצמאי או שכיר בעל שליטה למנהל תביעה לפי סעיף 18יז יקבע המנהל בהקדם ולא יאוחר מתום 5 ימים ממועד הגשת התביעה, את זכאותו של העצמאי או של השכיר בעל שליטה למענק או לתוספת, ואת סכומם.

(ב) המנהל רשאי, ביוזמתו או לפי דרישת העצמאי או השכיר בעל שליטה, לתקן את קביעתו כאמור בסעיף זה, אם נתגלו עובדות חדשות או אם מצא כי נפלה טעות בקביעה זו.

תשלום 18יט. נקבעה זכאותו של עצמאי או המענק או התוספת של שכיר בעל שליטה למענק סיוע לעצמאי, לתוספת לעסק קטן או למענק סיוע לשכיר בעל שליטה ישולמו המענק או התוספת כאמור בהקדם ולא יאוחר מתום 5 ימים ממועד קביעת הזכאות כאמור בסעיף 18יח, באמצעות רשות המסים בישראל, או באמצעות משרד ממשלתי אחר אם ניתנה לכך הסכמה מאת המנהל, השר הממונה על המשרד הממשלתי והמנהל הכללי של אותו משרד, על ידי זיכוי חשבון הבנק של העצמאי או השכיר בעל שליטה שפרטיו היו בידי המנהל או בידי המשרד הממשלתי, לפי העניין, ואושרו על ידי העצמאי או שכיר בעל שליטה.

השגה 18כ. סעיפים 10 ו-11 יחולו, וערעור בשינויים המחויבים, לגבי מענק סיוע לעצמאי, תוספת לעסק קטן או מענק סיוע לשכיר בעל שליטה.

תשלום ביתר 18כא. (א) סעיף 13 יחול, בשינויים המחויבים, לגבי מענק סיוע לעצמאי, תוספת לעסק קטן או מענק סיוע לשכיר בעל שליטה.

תשלום 18כב. סעיף 14 יחול, בשינויים בחסר המחויבים, לגבי מענק סיוע לעצמאי, תוספת לעסק קטן או מענק סיוע לשכיר בעל שליטה.

דין מענק או 18 כג. (א) על אף הוראות כל דין, תוספת מענק סיוע לעצמאי, תוספת לעסק קטן אומענק סיוע לשכיר בעל שליטה, לא ייחשבו כהכנסה לעניין החיקוקים האמורים בסעיף 16(א), למעט לעניין הפקודה.

(ב) מענק סיוע לעצמאי, תוספת לעסק קטן או מענק סיוע לשכיר בעל שליטה לא ייחשבו כחלק ממחיר עסקאותיו של עוסק לפי סעיף 12 לחוק מס ערך מוסף.

(ג) סעיף 16(ב) יחול, בשינויים המחויבים, לגבי מענק סיוע לעצמאי, תוספת לעסק קטן או מענק סיוע לשכיר בעל שליטה.

2. תיקון בתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש)(מענק סיוע לעצמאים), התש"ף-2020, בתקנה 1(2), במקום כותרת פרק ג'1 לחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007 המובאת בה, תבוא הכותרת: תיקון תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש)(מענק סיוע לעצמאים)

"פרק ג'1: מענק סיוע לעצמאי בתקופת ההתמודדות עם נגיף הקורונה - פעימה ראשונה".

ב _____ התש"ף
(2020 _____)

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

דברי הסבר

כללי

ביום ח' בניסן התש"ף (2 באפריל 2020) פורסמו תקנות שעת חירום (נגיף קורונה החדש) (מענק סיוע לעצמאים), התש"ף-2020. בהן קבעה הממשלה תכנית סיוע ראשוני לעצמאים אשר נפגעו מהתפשטות נגיף SARS-CoV-2 בישראל. על רקע הפגיעה הקשה באוכלוסייה זו, בשל המשך המשבר, מוצע בתקנות אלה לקבוע מתווה סיוע נוסף לעצמאים בו תורחב האוכלוסייה הזכאית וינתנו סכומי מענקים גדולים משניתנו במתווה הקודם. בנוסף מוצע לקבוע מתווה סיוע דומה ליחידים המנהלים את עסקם באמצעות חברה בה הם בעלי שליטה ואינם זכאים לדמי אבטלה. עוד מוצע לקבוע כי עצמאים אשר מתזור עסקאותיהם אינו עולה על 300 אלף ש"ח יקבלו תוספת למענק, כאשר גובה הסכום ייקבע לפי מחזור עסקאותיו החודשי הממוצע של העוסק

במתווה הנוכחי מוצע לקבוע כי המענק יעמוד על סכום של 70% מממוצע מחזור עסקאותיו של העצמאי או השכיר בעל שליטה לחודש בשנת 2018, אך לא יותר מ-10,500 שקלים חדשים, תוך הפחתה מסוימת לבעלי ההכנסות הגבוהות ביותר, מבין אלו הזכאים למענק.

לתקנה 1(1), (2), סעיף עיקרי 18יא

מוצע לתקן את חוק מענק עבודה על מנת להוסיף את פרק חדש ובו הוראות מיוחדות לפעימה השנייה במתווה הסיוע לעצמאי ולשכיר בעל שליטה בשל התפשטות נגיף קורונה. הגדרות סעיף 1 לחוק מענק עבודה לא יחולו על הפרק החדש, תחת זאת מוצע לקבוע סעיף ובו הגדרות ייעודיות לפרק.

לסעיף עיקרי 18יב

מוצע לקבוע כי מענק הסיוע יינתן לעצמאי שהוא בעל עסק פעיל בששת החודשים שקדמו לחודש אפריל 2020, אשר מלאו לו בשנת 2019 20 שנים. המענק יינתן בכפוף לתנאים הבאים:

א. הכנסתו החייבת של העצמאי לשנת המס 2018, שהוגדרה כהכנסתו לאחר ניכויים שהותרו ממנה ולפני פטורים וקיצוזים שהותרו ממנה, אינה עולה על 1,000,000 שקלים חדשים. יצוין כי מדובר בהכנסה מכל המקורות לפי פקודת הכנסה, אך היא אינה כוללת את רווחי ההון של היחיד ושבח המקרקעין שלו. לצורך החישוב האמור תחולק הכנסתם הפאסיבית המשותפת של היחיד וכן זוגו באופן שווה בין שניהם. עוד יצוין כי לעניין זה יראו גם ידוע בציבור כבן זוג, זאת בהתאם לדין החל לפי חוק מיסוי מקרקעין.

ב. הכנסתו הממוצעת מעסק לחודש של העצמאי עולה על 714 שקלים חדשים בחודש. כאמור בהגדרה "הכנסה חייבת מעסק" בסעיף 18יא - מדובר על הכנסה מעסק הנובעת מיגיעה אישית.

ג. מחזור עסקאותיו של העצמאי בתקופה שהחל מיום ה' באדר התש"ף (1 במרס 2020) ועד ליום ח' בתמוז התש"ף (30 ביוני 2020), ירד ביחס למחזור עסקאותיו בתקופה המקבילה בשנת 2019, בסכום אשר עולה על 25% מסכום מחזור העסקאות לשנת 2019. יצוין כי הגשת דוח מס ערך מוסף תקופתי, לתקופות האמורות הינה תנאי לזכאות למענק. עוסק פטור, אשר אינו מדווח באופן שוטף על עסקאותיו ברמה חודשית, יחויב בהצהרה לעניין עמידה בתנאי פסקה (3) בסעיף 18יב, בהצהרה השנתית אותה הוא מגיש לפי תקנה 15 לתקנות מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו-1976.

ד. העצמאי הגיש דוח שנתי לפי סעיף 131 לפקודת מס הכנסה לשנת 2018, עד יום הגשת התביעה, אם היה חייב בהגשת דוח כאמור לפי פקודת מס הכנסה.

ה. לא היו לעצמאי הפרות שונות בתחום ניהול פנקסי חשבונות לפי פקודת מס הכנסה, כאמור בסעיף 17א לחוק מענק עבודה.

יצוין כי לעצמאי אשר החל לפעול בשנת 2019 הותאמו חלק מהתנאים הנדרשים, כך שיבחנו בהתאם לנתוני שנת 2019, במקום שנת 2018.

לסעיף עיקרי 18יג

מוצע לקבוע כי מענק הסיוע יינתן לשכיר בעל שליטה בחברה הפעילה בתקופה שמיום 1 באוקטובר 2019 ועד יום הגשת התביעה, אשר מלאו לו בשנת 2019 20 שנים. המענק יינתן בכפוף לתנאים הבאים:

א. הכנסתו החייבת של השכיר בעל השליטה לשנת המס 2018, שהוגדרה כהכנסתו לאחר ניכויים שהותרו ממנה ולפני פטורים וקיצוזים שהותרו ממנה, בצירוף חלק הכנסתה החייבת של חברת המעטים בה היה בעל שליטה, השווה לחלקו היחסי, במישרין או בעקיפין, בקבלת זכויות לרווחים בחברה, אינה עולה על 1,000,000 שקלים חדשים. יצוין כי מדובר בהכנסה מכל המקורות לפי פקודת הכנסה, אך היא אינה כוללת את רווחי החון של היחיד ושבח המקרקעין שלו. לצורך החישוב האמור תחולק הכנסתם הפאסיבית המשותפת של היחיד וכן זוגו באופן שווה בין שניהם. עוד יצוין כי לעניין זה ולכל עניין בו ישנה התייחסות ל"בן זוג" בתקנות אלו, יראו גם ידוע בציבור כבן זוג, זאת בהתאם לדין החל לפי חוק מיסוי מקרקעין.

ב. הכנסת עבודה חודשית ממוצעת לשכיר בעל שליטה עולה על 714 שקלים חדשים בחודש.

ג. מחזור עסקאותיה של החברה בה היה השכיר בעל שליטה בתקופה שהחל מיום ה' באדר התש"ף (1 במרס 2020) ועד ליום ח' בתמוז התש"ף (30 ביוני 2020), ירד ביחס למחזור עסקאותיו בתקופה המקבילה בשנת 2019, בסכום אשר עולה על 25% מסכום מחזור העסקאות לשנת 2019. יצוין כי הגשת דוח מס ערך מוסף תקופתי על ידי החברה בה היה השכיר בעל שליטה לתקופות האמורות הינה תנאי לזכאות למענק.

ד. השכיר והחברה בה הוא בעל שליטה הגישו, עד למועד התביעה לקבלת מענק, דוח שנתי לפי סעיף 131 לפקודת מס הכנסה לשנת 2018.

ד. לא היו לחברה בה היה השכיר בעל שליטה הפרות שונות בתחום ניהול פנקסי חשבונות לפי פקודת מס הכנסה, כאמור בסעיף 17א לחוק מענק עבודה.

ה. השכיר בעל שליטה לא זכאי לדמי אבטלה עבור התקופה שמיום ב' בתשרי התש"ף (1 באוקטובר 2019) ועד יום הגשת תביעה למענק. המנהל יהיה רשאי לדרוש נתונים לצורך אכיפת התנאי.

יצוין כי לשכיר בעל שליטה בחברה אשר החל לפעול בשנת 2019 הותאמו חלק מהתנאים הנדרשים, כך שיבחנו בהתאם לנתוני שנת 2019, במקום שנת 2018.

לסעיף עיקרי 18טו מוצע לקבוע כי המענק לעצמאי יהיה בסכום השווה ל-70% מהכנסה מעסק ממוצעת לחודש, אך לא יותר מ-10,500 שקלים חדשים, ואולם לעצמאי אשר הכנסתו הממוצעת מעסק לחודש עולה על 40,000 שקלים חדשים, יופחת מהסכום האמור סכום השווה ל-17.3% מהסכום שבו עולה הכנסתו הממוצעת מעסק לחודש על 40,000.

לסעיף עיקרי 18טו

מוצע לקבוע תוספת מענק לעצמאי העובד עסק קטן שממוצע מחזור העסקאות החודשי שלו עולה על 1500 ₪ אך אינו עולה על 25,000 ₪, כדלקמן:

- (1) לגבי עצמאי שממוצע מחזור עסקאותיו לחודש עולה על 1,500 שקלים חדשים אך אינו עולה על 8,333 שקלים חדשים – 700 שקלים חדשים;
- (2) לגבי עצמאי שממוצע מחזור עסקאותיו לחודש עולה על 8,333 שקלים חדשים אך אינו עולה על 16,667 שקלים חדשים – 1,875 שקלים חדשים;
- (3) לגבי עצמאי שממוצע מחזור עסקאותיו לחודש עולה על 16,667 שקלים חדשים אך אינו עולה על 25,000 שקלים חדשים – 3,025 שקלים חדשים.

לסעיף עיקרי 18טז

מוצע לקבוע כי המענק לשכיר בעל שליטה יהיה בסכום השווה ל-70% מהכנסת עבודה חודשית ממוצעת, אך לא יותר מ-10,500 שקלים חדשים. תקרה נוספת לגובה המענק נועדה למנוע ניצול לרעה או עיוות בנוסחה בשל הכנסות דומות ממספר מקורות, ואולם לשכיר בעל שליטה אשר הכנסת העבודה החודשית הממוצעת שלו עולה על 40,000 שקלים חדשים, יופחת מהסכום האמור סכום השווה ל-17.3% מהסכום שבו עולה הכנסת העבודה החודשית הממוצעת שלו על 40,000.

לסעיפים עיקריים 18ז-18יט

מוצע לקבוע כי המענק יינתן בכפוף לתביעה אשר יגיש העצמאי או השכיר בעל שליטה בטופס מקוון, בתוך 60 ימים מיום פרסומן של תקנות אלה. משהוגשה התביעה, יקבע המנהל בתוך

10 ימים את זכאונו של העצמאי או השכיר בעל שליטה למענק ואת סכום המענק. הסכום ישולם לעצמאי או השכיר בעל שליטה בתוך 10 ימים ממועד קביעת הזכאות באמצעות זיכוי תשבון הבנק.

לסעיפים עיקריים 18כ-18כג

מוצע לתחיל הוראות כלליות מתוך הדין החל לגבי מענק עבודה, גם על מענק המשתלם לפי תקנות אלו, כדלקמן:

- א. הוראות סעיף 13 לחוק הנוגעות לעובד אשר קיבל מענק בסכום העולה על הסכום לו הוא זכאי (תשלום ביתר).
- ב. הוראות סעיף 14 הנוגעות לתשלום ההפרש שבין הסכום שהיה זכאי לו עובד, לסכום ששולם לו בפועל (תשלום בחסר).
- ג. הוראות סעיפים 16(א) ו-16(ב) לעניין היכולת להיפרע מסכום המענק בקשר לחיובים שונים החלים על פי דין על עצמאי אשר קיבל מענק. בהקשר זה יודגש כי בניגוד למענק עבודה, המענק הניתן לפי תקנות אלו אינו פטור ממס הכנסה.
- ד. הוראות סעיפים 10 ו-11 לעניין הגשת השגה וערעור על קביעת הזכאות למענק.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

2.7 מיליארד ש"ח עלות תקציבית

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אין מניעה משפטית.

סיווגים

סיווג ראשי: 07 חקיקה ממשלתית;

תחום פעולה עיקרי: 02 חברה וכלכלה; 09 אחר

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש)(מענק סיוע לעצמים ולשכירים בעלי שליטה), התשי"ף-2020.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

על רקע התפשטות נגיף הקורונה בישראל, הכריז משרד הבריאות על המחלה כמחלה מידבקת מסוכנת. לצורך מניעת התפשטות המחלה ושמירה על בריאות הציבור, הטילה הממשלה הגבלות משמעותיות, בין היתר, על פתיחת מקומות עבודה וכן על התייצבות של עובדים במקומות עבודתם. הגבלות אלה לא מאפשרות לקיים שגרת עבודה רגילה. לאור זאת, מעסיקים רבים הוציאו את עובדיהם לחופשה ללא תשלום או לחילופין פיטרו את עובדיהם.

על רקע כל האמור, וכפי שפורט בדברי החסבר מוצע לקבוע בתקנות מענק נוסף שיינתן לאוכלוסיית העצמאים והשכירים בעלי שליטה. המענק יינתן בכפוף לתנאי סף שונים כמפורט בדברי החסבר.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בהתאם לסעיף 39(א) לחוק-יסוד: הממשלה (להלן - חוק היסוד), במצב חירום רשאית הממשלה להתקין תקנות שעת חירום כדי להגן על המדינה, ביטחון הציבור וקיום האספקה והשירותים החיוניים.

על אף שהסמכות להתקין תקנות שעת-חירום מנוסחת בלשון רחבה ומקנה לממשלה שיקול דעת רחב, הפסיקה פירשה את הסמכות על דרך הצמצום (ראו בג"ץ 6971/98 יוסף י' פריצקי עו"ד נ' ממשלת ישראל, נג(1) 763 (1999), ובג"ץ 2994/90 ח"כ אברהם פורז נ' ממשלת ישראל, מד(3) 317 (1990)).

החובה לנהוג בריסון עצמי בהתקנת תקנות שעת חירום אף נובעת מהיותה של הממשלה ממשלת מעבר, המחויבת ממילא באיפוק ובריסון בביצוע כל פעולותיה.

בהקשר זה יצוין כי בהתאם לסעיף 39 לחוק היסוד מוצע לקבוע כי התקנות יונחו על שולחן ועדת החוץ והביטחון של הכנסת סמוך ככל האפשר לאתר התקנתן.

בעת הזו, כאשר התברר שהתפשטות נגיף הקורונה ממשיכה להשפיע על הפעילות המשקית, לרבות פגיעה במגזר העסקי ובמשקי הבית, נוצרה דחיפות להענקת מענק לעצמאים, משני טעמים מרכזיים:

א. אוכלוסיית הזכאים למענק הורחבה לעומת הפעימה הראשונה, כך שעבור חלק ניכר מהעצמאים מדובר במענק הראשון לו הם זכאים במסגרת משבר הקורונה;

ב. אלו שעבורם מדובר במענק שני הינם בעלי מאפיינים סוציו-אקונומיים נמוכים יותר, לאור הקריטריונים שנקבעו בפעימה הראשונה, ועל כן הימשכות המשבר משפיעה עליהם באופן משמעותי יותר. מכך גם נגזרת חשיבות הסיוע עבורם.

עוד יצוין כי לאור המורכבות התפעולית הכרוכה בהוצאה לפועל של מענק זה, קיימת חשיבות באישורו בהקדם האפשרי, על מנת שהתשלום יוכל לעבור לאוכלוסיית העצמאים (שכיר בעל שליטה) מיום 3 במאי 2020 (בכפוף להגשת בקשה) ואילך. יצוין כי לשכיר בעל השליטה ניתן יהיה לשלם מיום 18 במאי 2020 ואילך.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

לנוכח האמור לעיל, על דעת היועץ המשפטי של רשות המסים, אין מניעה משפטית לאישור התקנות.

10. ס.נ.ג

היועץ המשפטי של משרד האוצר

אסי מסינג

חתימה

תפקיד

שם